

Szerkesztőség, kiadó-
i-vatal és nyomda:
Ciuj-Kolozsvár, St. Barón
utca (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal:
9-77

N. Sz.

927

*Románia
Bucuresti*

ESZDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Romániában
Egész évre — 1150
Félévre — 600
Negyedévre — 320
Egy hónapra — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — 3—

Ciuj-Kolozsvár * X évfolyam * 235 szám

5688 Tisri 26

A magyar numerusz klauzusz eltörlése előtt?

Nemcsak a magyarországi, de talán az egész világ zsidóságának évek óta fájdalmas nyílt sebe a magyar numerusz klauzusz-törvény. A magyarországi zsidóság a törvény életbeléptetése óta nem szünt meg harcolni e középkori rendszabály ellen s ebben a küzdelemben erőteljesen támogatták őt a külföld nagy zsidó szervezetei, amelyek többiben a Népszövetség elé is vitték a kérdést. A Népszövetség nem hozott nyílt határozatot az ügyben, de a kulisszák mögött annál nyomatókosabban hívták fel a magyar kormánykörök figyelmét arra, hogy a numerusz klauzusz legtávolabbról sem egyeztethető össze a Népszövetség szellemével és még kevésbé a békeszerződések pragmatikus rendelkezéseivel.

Időközben Magyarországon is megjavultak a közviszonyok, a gyűlölet atmoszférája szemmel láthatóan enyhült s a felzaklatott lelkek ismét visszanyerték egyensúlyukat. Kezdték belátni azt, hogy Magyarországnak ez a törvény csak ártalmára van s az általa elért célt meg sem közelítették. A zsidó tanulóifjúság a numerusz klauzusz ellenére sem engedte magát elűtni a tanulás szent jogától és tízezrével árasztotta el a külföldi egyetemeket, amelyek tárt karokkal fogadták őket. Ha mérleget akarnánk felállítani, akkor talán a zsidóság javára billenne a mérleg nyelve, mert nemcsak hogy nem sikerült a zsidóság kultúrnyóját lenyomni, hanem ellenkezőleg, a külföldi egyetemeken végzett zsidó diákok sokkal alaposabb tudományos képzettséggel és sokkal fejlettebb intellektuálisitással tértek vissza, mint amilyenre az otthoni egyetemeken valaha is szert tehettek volna. Rossz tűzlet volt mindenképpen a numerusz klauzusz és semmiesetre sem érte meg azt a sok borsot, amelyet külföldön és belföldön egyaránt törtek miatta a kormány orra alá.

Ugyátszik, a Bethlen-kormány kezdi végre felismerni ezt a kézenfekvő igazságot, mert a magyar miniszterelnök tegnapi kijelentései világosan arra vallanak, hogy a kormány, ha nem is megszüntetni, de mindenesetre lényegesen enyhíteni akarja a numerusz klauzusz törvénynek a zsidóságot érintő részét. A demokratikus magyar sajtó örömmujongással fogadta a kormányelnöki bejelentést. Mi azonban örömlök fentartjuk arra az időre, amikor a gyakorlatban is látni fogjuk a miniszteri ígéret valóra váltását. Löw Immánuel, a böcs szegedi rabbi ugyanezt válaszolta az újságíróknak, aki véleményét kérdezte Bethlen kijelentései felől. A numerusz klauzusz eltörlése ügyében ugyanis nem ez az első felelős helyről elhangzott ígéret, amely sajnos mindmáig csak ígéret maradt. A magyar sajtó mindenesetre optimisztikusabban itéli meg a helyzetet s az egyes lapok véleménye szerint a karácsony utáni szemeszterben már nem lesz numerusz klauzusz a magyar egyetemeken. Klebesberg kultuszminiszter, aki eddig a legintranszigen-sebb volt a numerusz klauzusz fentartása kérdésében, mai nyilatkozatában szintén kijelenti, hogy a kormány legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani, amely kiküszöböli a numerusz klauzusz törvényből a zsidóságra sérelmes szakaszt.

Ennek a "sérelmes" szakasznak histórikuma nagyon érdekes. A numerusz klauzusz törvény ugyanis nem hivatkozik kifejezetten a zsidókra, hanem csupán arról van benne szó, hogy a magyarországi egyetemekre az országban lakó fajok és nemzetiségek csak számuknak megfelelő arányban vehetők fel. 1920 szeptember havában

tárgyalta le izgalmas viták között az akkori magyar nemzetgyűlés Haller javaslatát s a vita folyamán a parlament zsidó tagjai, elsősorban Sándor Pál és Bródy Ernő azzal az érveléssel hadakoztak a javaslat ellen, hogy a zsidóság nem faj, hanem csak felekezet és ennél fogva nem vonható a numerusz klauzusz törvény rendelkezései alá.

Figyelemre méltó, hogy ugyanakkor, amikor a zsidó képviselők csak ezt a hamis és szegényes érvet tudták felhozni e barbár, haladás-ellenes javaslattal szemben, a numerusz klauzusz keresztény ellenzői, mint Ugron Gábor és Ruppert Rezső, a sokkal őszintébb és sokkal embe-ribb demokratikus indokok alapján követelték a javaslat elvetését. A magyar nemzetgyűlés ezen szomorú emléktű napokban rendkívül érdekes zsidó viták színhelye volt, amelyeken a fajvédők képviselői, élükön Hallerrel, valóságos cionista propagandát űztek. A cionizmus ter-

mészetesen megköszönte ezt a támogatást. Mint-hogy a viták során csakugyan problematikusá vált, vajjon a numerusz klauzusz törvény faji rendelkezései alkalmazhatók-e a zsidókra, Bernolák és Hornyánszky fajvédők képviselők ki-egészítő javaslatot nyújtottak be, mely szerint a fajokra, illetőleg nemzetiségekre vonatkozó rendelkezések kifejezetten a zsidókra is vonat-koznak. Ez ama bizonyos sérelmes szakasz, amelynek eltörlését a magyar kormány kilá-tásba helyezte.

A miniszteri ígéret hatása alatt termé-szetesen megmozdultak a fajvédők is, akik a numerusz klauzusz eltörlésében politikai pozi-ciójuk végső megingását látják. Gömbös Gyula meglobogtatta a véres kardot és Verebely pro-fesszor a „tudomány” nevében még a mainál is szigorúbb numerusz klauzusz követel. A magyar kormánynak most mindenesetre alkalma lesz bebizonyítani, vajjon az általa nagyhangon hirdetett liberálisizmus üres frázis csupán, vagy őszinte politikai hitvallás. Amíg ez nem törté-nik, változatlan óvatossággal fogadunk minden hírt, amely a magyar numerusz klauzusz felől hozzánk érkezik.

A Schwartzbarth-pör harmadik napja

A College de France jogi professzora Petljurára hárítja az ukránjai pogromok felelősségét

(Páris, október 21. Az Új Kelet tudósítójá-tól.) A Schwartzbarth-pör mai tárgyalásáftalá-lanos feltűnést keltő incidenssel kezdődött. A tárgyalást vezető elnök felolvasott egy levelet, amelyet a pör egyik tanúja, Dajbrowszky a kora reggeli órákban juttatott el az elnök laká-sára s amelyben Dajbrowszky a harmadik inter-nacionále által a világ minden részében folyta-tott kémkedésekkel és terrorselekményekkel foglalkozik s azt állítja, hogy Schwartzbarth, akit már régóta ismer, csupán eszköze volt Moszk-vának, Petljura meggyilkolását hosszú időn át készítettek elő és ez a gyilkosság csupán egyik láncszeme azoknak a merényleteknek, amelye-ket a moszkvai cseka szervezett meg. A cseka Petljura tábornok személyében az ukránjai füg-getlenség megszemélyesítőjét akarta eltenni láb alól.

Schwartzbarth a levél felolvasása után így kiáltott fel:

— Dajbrowszky, akit én emeltem ki a sze-gény sorsból és akit állandóan támogattam, gyalázatos Judás.

Schwartzbarth védője kijelenti, hogy Dajbrowszky 1918 óta többször is sze-repelt mint agent provokátor.

Schwartzbarth védője és a magánvádoló kép-viselője között ezzel kapcsolatban heves szóvita fejlődik ki, aminek az elnök Butakov ezredes, a pör egyik tanújának írásbeli vallomása felol-vasásával vet véget.

Butakov, Petljura hadseregének egykori tisztje hangsúlyozza a vallomásban, hogy Petl-jurát a pogromokért semmiféle felelősség nem terheli. A pogromokat kifejezett parancsa elle-nére követték el.

A következő tanu Chapoval, egykori ukraj-nai tábornok volt, aki jelenleg tagja a francia szocialista pártnak. Chapoval szerint a pogro-mokat az Ukrajnában élő orosz elemek és rész-ben maga az ukránjai lakosság provokálták. Petljurának rendkívül humánus volt a gondol-kozásmódja s a diktátor kifejezetten barátja volt a zsidóknak. Igen valószínű az a föltevés — mondotta Chapoval — hogy az ukránjai hadsereget csupán azért győzték le, mert Petljura több hadosztályt elvont a fronttól,

hogy a pogrom által sújtott vidékre vigye a katonákat. A tábornok elmondja, hogy az utóbbi időkben gyakran kereste föl őt egy orosz ügynök, aki valószínűleg a szovjetkor-mány agent provokátörje volt s akinek minden biznnyal szintén része van Petljura meggyil-kolásában.

Longuevin professzor, a College de France tanára a következő tanu, elmondja, hogy véle-ménye szerint az ukránjai pogromokat reguláris ukránjai katonaság követ-e el.

A pogromokért ily körülmények között Petljura viseli a végső felelősséget, már csak azért is, mert nem büntette meg a pogromok értelmi szerzőit.

Schwartzbarth, az ő véleménye szerint, csu-pán töldözött fajtát akarta megbosszulni Petljurán, azáltal, hogy meggyilkolta azt az embert, akiben a zsidóság hőhért látta.

A magánvádoló képviselőjének arra a meg-jegyzésére, hogy Schwartzbarth erre a bosszura nyolc teljes évig várt, Schwartzbarth így kiál-tott közbe:

— Franciaország 43 évig várt, amíg végre bosszút vett 1871-ért!

Az utolsó tanu Propovics volt ukránjai miniszter, a Párisban megjelenő „Tridan” című ukránjai lap szerkesztője, hibás francia nyelven adja elő mondanivalóit, ami izgalmas jelenetekre adott alkalmat. A tanu elmondotta, hogy a szovjetkormány szisztematikusan zsidókkal tele-pítette be Ukrajnát, mire Schwartzbarth védője tiltakozik ez ellen az állítás ellen, miközben ugyanazt a hibás francia kiejtést utánozza:

Propovics magánkiált kiált fel:

„Azért hívtak ide, hogy tanuként hallgassa-nak ki, avagy azért, hogy kigunyoljanak?”

Az ügyvéd tovább gunyolja a tanut, mire a magánvádoló képviselője így kiált fel:

— Ezt a tárgyalást nem úgy irányítják, ahogy kellene!

Az elnök erre felszólítja a magánvád kép-viselőjét, vonja vissza ezt a gyanúsítást, amit az ügyvéd dühösen és kelletlenül megtesz. A hangulat rendkívül izgatott és Propovicsról mindenki megfellekedzik. Az általános zűrzavar-ban az elnök végül is berekeszti a tárgyalást.

Utínapló

A nürnbergi vasszüz

(Nürnberg, 1927. október hó. Az Uj Kelet tudósítójától.) Meg kell hajolnunk egy kissé, amikor belépünk a bástyák förtornyának vastag kapuboltzatán. A három-négyszázéves bástyák vastagságán régiségük egész történelme nehezedik rák s a sötét boltzat alatt mintha hallanánk reugeteg sóhajt és jajszt, ami itt elhangzott évszázadokkal ezelőtt. A kinzókamrához vezető lépcsőn vagyunk. A spanyol kinzókamrákon kívül a nürnbergi van még a legjobb épségben. Felérünk az első emeletre, ahol rögtön szemünk előtt vannak az első apparátusok. Kis ártatlan szerencsések, amivel a kisebb bűnösöket mulattatták, vagy ahol a veszélyesebbeket az első vallomásra bírják. A levegő kissé erős, vörösfolt egy kissé tulsok van mindenfelé, de erőt veszek magamon s jobban körülnézek. Egy finom, törékeny fiatal leány a hivatalos kalauza a vegyes szenzációéhes társaságnak (két délafrikai hölgy, egy török újságíró, egy gazdag amerikai semmitemvő, három párisi diák, egy japán vasszütőpár). Szegény kalauz. Először elmond mindent németül, aztán angolul, végül franciául. Külön kin annak, aki mind a három nyelvet érti. De mindenestre könynyit elviselni a kinzószerkezet borzalmát. Mert rémes a sokféleségük és a kigondoltságuk. S a milien. Mintha csak épen most használtak volna utoljára egyet-egyet. A hosszú folyosók lépcsőin kong egy lépés. Mintha csak most harcoltak volna el a príbékéket valakit, akinek jajsza visszhangzik még a boltajtások alatt. Egymástán tapogatjuk a középkori civilizáció nagyszerű eszközeit. A vezető szisztematikusan halad előre. Az első volt mindig egy újj, vagy kézprés. Két vasdarab, amit srófokkal egymásra lehetett szorítani, Persze az újjak köztük voltak. Aztán hasonló, valamivel magasabb technikai eszköz a bokatoró, vagy könyöktörő, ahol négy vaslap szorult egymásra. Aztán olyan sokasága a legkülönbözőbb alkatú dolgoknak, hogy szinte bámulja az ember a találékonyságot. Hasszorított, belüli szegekkel, fülleszték, nyelvkirántó, váltórú, körömlerántó, bőrhasító. Nem tudom elmondani, de Isten látja lelkemet, ami csak jó és szép az emberi testen, annak van ellenszere. Kis csekélységek és ártatlan játékszerkezetek a hóhérok kezében. Az egyik falon egy ezekrény, amelynek tüveglapja mögött kardok látszanak. Nagy széles pallosok, nehéz ringiák. Alattuk egy-egy szám. Hatvanöt, kilencvenkettő, háromszáznegyven, nyolcszáz. Jelentéktelen apró számcská. A női kalauz hidegen, oda sem nézve kívülül mondja a számot, amely a kardok előkelőségét jelenti. Tudniillik az általuk lefejezett emberek számát mutatja. Hanyag eleganciával ajánlja figyelmünkbe a rekordot, amely pályafutásán hatvanhét hóhér kezében, nyolcszáz emberfejet érintett. Világosabban: levágott. Nyolcszáz emberfej... rémüldözöm magamban. A délafrikai hölgyek nyugodtan mennek tovább. Jelentéktelen szám. Kár megállni, hiszen most már túl vagyunk az első kicsiségeken és következnek az érdekesebb dolgok.

Egy emelettel feljebb megyünk. Belebotlunk egy földön fekvő kerékbe, amelyről szíjjak lógnak le. Ezekkel egy deszkához kötik a testet és aztán lassan forgatják a kereket. A hatás nem marad el. A tagok a legapróbb darabokba téve követik a kerék forgását. A falon függ képek a legkülönbözőbb oldalról világítják meg az egyszerű művet. Egygyű arcok. A hóhér egykedvű szakértelemmel végzi a dolgot. Az áldozat pedig mosolyogni látszik az olcsó mulatságon. Milyen olcsón lehetett hozzájutni ilyesmihhez.

Egy sarokban egy vasszék áll, csendesen megöregedve, köröskörül le van láncolva, nehogy valaki beleüljön. Az ülőkéje, a háta, a karfája tele van csinos kis szegekkel. Egy-egy még ma is hegyes köztük. Arról is van gondoskodva, hogy az áldozat saját akarata ellenére is kénytelen legyen a kényelmes székben maradni. Szíjjak és vasrudak szorítják a testet a székhöz fokozatosan erősebben. Ehhez hasonló van egyszerűbb kivitelben is. Egy hosszú vaslap hegyes szegekkel, amire ráfektették az embert. Egy edény szegekkel belülről, ahová fejfelé állítható az ember. A lába valahol a tetőhöz volt kötve. Érdekesebb a dolog — a vezető szavait idézve — az eset, ha a szegek előbb meg voltak tűsítve. Különböző egy sarokban ott van az üst, ahol forró parázs között lehetett tűsíteni a vasbotokat, amelyek különböző nagyságban itt is fekszenek a lábunk előtt. Ez az ama univerzális eszközcská, amelyek minden ki-processzusban a kisegítő és kiegészítő szerepet játszották. Ezekkel lehet szemet szúrni, orrot kiégetni,

száját vagy akármilyen testrészt pillanatok alatt tönkretenni. A harmadik emeletre vezető lépcsőn a fal mellett áll egy nagy bölcös. Hasonló a paraszt-bölcösközhöz, kerek, félkör alakú talpakkal. Belenézünk. Tele van szegekkel. Elképzelem azt az érzést, amikor ebben valakit ringatnak. Az egyik oldalról — a másikhoz.

De itt a harmadik emeleten a közepén áll valami érdekesebb minden eddiginél. Egy hatalmas női alak vasból. Elöl közepén kinyitható kétfelé nyíló vasajtóval. Belül üres a vasalak és egy test fér épen bele. Fent ül van a fejnek, aztán keskenyedik a nyak helyén, ez alatt pedig kiszélesedik a testnek. A kétfelé nyíló elülső részen belül hatalmas szegek. Fent kettő szemmagasságban, egy a nyakkal szemben, egynehány a has és mell irányában. Az áldozatot beleállítják és rácsukják az ajtókat. A bentálló testet teljesen keresztül szurják a belülről szegek. Kívülről nem látszik semmi, csak a vasból való női alak. Az egész apparátust úgy hívják, hogy nürnbergi vasszüz. Die eiserne Jungfrau. Nürnberg egyik történelmi főbűszkesége.

Az amerikai megjegyzi a hátam mögött, hogy a felső két szeg aligha mehetett a szemekbe, mert igen fent van. Különböző is az egész alak igen magas és nem talál az emberi testre. A japáni házaspár sietve szalad fel a negyedik emeletre. Nekik nem izlik ez a darab európai kultúra. Alighanem fekete folt lesz a nasztukon.

Felmegyünk az utolsó emeletre. Itt nyitott az erkély és az októberi nap vigan süt be a torony-szobába. Már egész más a levegő és senki sem nézi a szobában álló kinzószerkezeteket. Az erkélyről állunk és nézzünk ezt az ódon várost és tényleg háztetőit.

Bratianunak az amerikai zsidó tőkéről tett nyilatkozata Franciaországban belpolitikai zavart keltett

(Bucuresti-Bukarest, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románia miniszterelnöke és a liberális párt mindenható vezére mindig is nevezetes volt arról, hogy zseniálisan értett a hallgatás művészetéhez. Nincs még egy politikus, aki egész életén keresztül oly mereven elzárkózott volna a nyilatkozatadás elől, mint épen Bratianu Jonel. Most hosszú hallgatás után megszólalt a hallgatag Bratianu Jonel és nyilatkozata hatalmas hullámokat vert fel, nemcsak az európai, hanem az amerikai sajtóban is.

Az amerikai zsidó nagytőke és Rakovszki

Mint azt tegnap már jelentette az Uj Kelet, a latin sajtó bukaresti kongresszusa alkalmából Bratianu Jonel nyilatkozott a párisi „Figaro” tudósítója előtt. A miniszterelnök floriciá birtokán vendégül látta a latin sajtó reprezentánsait és kedélyesen eldiskurált velük. Eme kedélyes diskurzus közben tette, ugylátszik, azt a kijelentést, amelyről már tegnap beszámoltunk, hogy az amerikai zsidó nagytőke támogatja Rakovszkinak, a szovjet párisi nagykövetének Románia-ellenes akcióját. A nyilatkozat, amely a párisi „Figaro”-ban látott napvilágot, természetesen óriási vihart vetett és a liberális hivatalos „Viitorul” tegnap sietett egy nem egészen kategorikus cáfoló nyilatkozatot közölni, amely szerint Románia miniszterelnökének ez a kijelentése inkább a francia újságíró „impressziója” lett volna csupán, minthogy „Bratianu Jonelnek semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésére arra vonatkozólag, hogy az amerikai zsidó nagytőke románellenes akciót támogatott volna.”

Bratianu és Marcus Samuel

A miniszterelnök nyilatkozatával a bukaresti „Politica” című lap is foglalkozik és hosszabb cikkben mutat rá arra, hogy éppen a miniszterelnök által aposztrofált zsidó nagytőke volt az, amely Rakovszki visszahívását kiforszírozta.

„Az egész politikai, diplomáciai és pénzügyi világ tudja, — írja a „Politica” — hogy Rakovszki visszahívása a „Schell és Royal Dutch” petróleum-csoport intervenciójának tulajdonítható. Ennek a csoportnak, amely a petróleumtermésének jelentős hányada felett rendelkezik, egy zsidó áll az élén: Sir Marcus Samuel. Ez a Sir Marcus Samuel a londoni gettó nyomorából dolgozta fel magát hatalmas erőfeszítések árán a petróleum-csoport élére és Anglia a háborúban tett felbecsülhe-

Egyedüli közlekedés

Amerika, Canada, Argentina, Brazília, Uruguay stb. felé

a világ legnagyobb és leggyorsabb „Saturnia” és „Vulkania” express-motoros-hajókkal.

Észak-Amerikába csak 7 nap. Dél-Amerikába csak 9 napi út az Oceánon át. — Az uti költség Bukarestből New-Yorkig 100 dollár, vizum is beleértve. — Utiköltség Bukarestből Dél-Amerikába 21 1/2 angol font, vizum is beleértve.

Határtól kikötőig az uti csak 48 óra! Közben csak 2 határ! Mindennemű felvilágosítást és prospektust díjmentesen ad:

Cosulich Line Bucuresti, Calea Grivitei No 181
vagy fiókunk: **Cosulich Line, Temesvár** Uri-ut, (Str. I. C. Bratianu) 18.

Ugy élvezem a szabad levegőt, mint valami édes-séget és úgy gondolok arra, amit láttam, mint valami rossz álmomra. Felhallatszik az autótűk és villanycsengő. De még egyszer keresztül kell menni a kinzókamrákon, ha le akarunk jutni. Még egy Pá t intünk a vasszüznek s pár pillanat múlva a szabadlevegőn vagyunk.

Nem tudom, hogy nem-e kellene az ilyesmit felrobbantani, hogy nyoma se legyen ennek a kornak? Vagy talán jobb, ha megvan? Így talán vigasztalhatjuk magunkat azzal, hogy a mi korunk valamivel, egy kis fokkal jobb. N. E.

telen szolgálatait fejében a lord rangjával tűntette ki. Marcus Samuel távolította el Rakovszkit Londonból, majd Párisból és ezt mindenki tudja a pénzügyi és a diplomáciai világban, csak épen Bratianu Jonel nem tudta.

A francia komplikációk

Van azonban a miniszterelnök kijelentésének egy másik része is, amely viszont Franciaország belpolitikai életében okozott zavarokat. A „Cuvantul” párisi tudósítója teljes részletességgel ismerteti a nyilatkozatot, amelyben a miniszterelnök a lap szerint, elmondta volna a „Figaro” tudósítója előtt, hogyan kellene Franciaországban a közelgő választásokat lefolytatni, hogy a baloldali pártok győzelmet megakadályozzák. Ezután a miniszterelnök a francia kormánykoalíció esetleges összeomlásáról beszélt, hogy — a „Cuvantul” szerint — Briand és Poincaré között ellentéteket szítson, Bratianu Jonel Briand-ellenes kijelentése, — írja tovább a „Cuvantul” a Népszövetségnek egy magas-rangu tisztviselője szerint annak tulajdonítható, hogy Briand a Népszövetség legutóbbi genfi ülészaka alkalmával kellemetlenségeket okozott volna Bratianu Vintilának.

Briand nem fogadta Diamandit

„A francia baloldali lapok — írja tovább a lap — hatalmas kampányt kezdtek a nyilatkozat ellen, mire a miniszterelnök ravíratilag utasította Diamandi párisi román követet, hogy világossítsa fel Briandot a dolgok tényleges állásáról. Briand azonban arra az álláspontot helyezkedett, hogy a kérdés nem szorul sürgős elintézésre s gyengékedésre való bízottossá, megtagadta az audienciát Diamanditól, ugyanakkor, midőn hosszabb kihallgatáson fogadta Spanyolország nagykövétét. Azt tanácsolta azonban Diamandinak, hogy közzölje mondani-valóit másodutkárával, vagy esetleg keresse fel egyenesen Poincarét. Poincaré nem utasította vissza a román követet, de az audienciát három nappal későbbre tűzte ki.”

Ezeket tartalmazza többek között a „Cuvantul” párisi tudósítása és a fővárosi sajtó érthető nyilatkozatával reprodukálja a Párisból érkező híradásokat.

Kereskedelmi ügynő ség képviselőket elvállal. — Cím: Jo if Grünau, Turda

Döntő lépésre készül a német párt az államsegély ügyében

A német párt memorandumot nyújt át a kormánynak az államsegély miatt

(Bucuresti-Bukarest, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német párt elnöke ma érkezett vissza külföldi útjáról és az első útja Duca belügyminiszterhez vezetett, a belügyminiszterrel való beszélgetése után a német párt elnöke — Hans Otto Roth — fogadta lapunk bukaresti munkatársát és a következő nyilatkozatot tette:

— A német párt minden törekvése és minden célja egyelőre — az iskolai államsegély megszerzésére szorítkozik. Ma reggel érkeztem Bukarestbe és a legelső látogatásom Duca belügyminiszternek szült, akinek kijelentettem, hogy itt van az idő, amikor nemcsak én és a pártom, hanem népünk minden egyes tagja tisztán akar látni az államsegély kérdésében, hajlandó e a kormány adni államsegélyt, vagy nem?

— Duca belügyminiszter figyelmesen hallgatta végig fejtegetéseimet és felszólított arra, hogy az államsegély iránti kérésemet egy memorandum formájában adjam át neki. Ezt a memorandumot én még ma elkészítem, melyben egész röviden ki fogom fejteni a kérésemet és amelyben ismételtén felhívom a kormány figyelmét arra, hogy ezt a kérdést már nem lehet tovább elodázní. A kormány minden egyes tagja nagyon is jól ismeri ezt a kérdést és nagyon is tisztában vannak azzal, hogy nekünk megdönthetetlen jogaink vannak az államsegélyre. Én lehet, hogy a holnapi napon át fogom adni ezt a memorandumot és így kezni fogok az összes úrvádó személyekkel beszélni és külön is felhívni figyelmüket arra, hogy népünk minden egyes tagja elementáris erővel követeli ezt az államsegélyt és nem csak szószólói vagyunk e mélyen a nép lelkéből fakadó követelésnek.

— Ma már tisztában van mindenki azzal, hogy az államsegély iránti jogaink megdönthetetlenek és talán felesleges is hivatkozni arra, hogy milyen alapon kérünk mi az államtól ugynevezett államsegélyt.

— Először is jogunk van az államsegélyre az 1848-as magyar törvény alapján, mely törvény még máig sem lett hatályon kívül helyezve és e törvény kötelezi az államt, hogy méltányos összeget adjon a kisebbségi iskolák céljaira. Mi mindmáig ezen az alapon kapunk a román államtól 5 millió lejt, amelyből a sváb iskolák másfélmilliót és a szász iskolák 3 és félmilliót kapnak. Ez nekünk régi tradicionális jogunk, mely az impériumváltozás alkalmával szem szűnt meg egy napra, sem, egy még érvényben levő törvény alapján.

— Másodszor jogunk van az államsegélyre, mert az impériumváltozás óta még minden kormány elvben elismerte ezen jogunkat. A liberális párttal 1922-ben kötött a német párt egy egyezményt, melyben a liberális kormány kötelezte magát arra, hogy megadja az államsegélyt. Az Averscu-párttal kötött egyezmény szerint 1926-ban szintén elismerte az Averscu-kormány, hogy jogos az államsegély iránti kérésünk.

— Harmadszor — és ezt készakarva hagytam utoljára — a békeszerződés a szerinti szintén jogunk van arra, hogy az államtól iskoláink céljaira államsegélyt kapjunk. Az 1919 december 19-én kelt párisi egyezmény 10. és 11-ik pontja szerint megdönthetetlenül jogunk van az államsegélyre. Ez a párisi egyezmény a békeszerződés kiegészítő részét képezi és ugy Románia, mint az összes nagyhatalmak garantálták e szerződés minden pontjának pontos betartását.

— Ilyen körülmények között nagyon is érthető, ha mi ma egészen röviden a következő kérdéssel fordulunk a kormány felé: Kapunk államsegélyt vagy nem? Mindenesetre az a tárgyalás, amit most folytatok a kormánnyal az utolsó. Mi 1919 óta aktív politikát folytattunk és ezen idő alatt mindent megpróbáltunk, hogy ezt a kérdést elintézzük. Bennünket nem érhet szemrehányás, hogy a belpolitikai téren nem

követünk el mindent, hogy ezt a kérdést dülőre vigyük.

— És ha ezek után sem sikerülne ezt a kérdést elintézni, vagy csak részben sikerülne eredményt elérni, akkor minden megengedett

eszközt igénybe fogunk venni, hogy ezt a jogosan megillető kérdést magunkra nézve kedvezően elintézzük.

— Igenis mi mindent megpróbáltunk, idáig is kértünk, könyörögtünk, paktumokat, egyezményeket kötöttünk — semmi sem segített. Most még egyszer és utoljára megpróbáljuk, mert ma már egészen más a helyzet, mint volt évekkel ezelőtt, ma már az államsegély kérdése teljesen megérlelődött, ma ez nekünk vitális népi kérdésünké vált.

Farkas Aladár.

„A nemzeti parasztpárt más eszközökhöz fog nyulni“

írja a párt új hivatalos lapja, a „Dreptatea“

(Bucuresti-Bukarest, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt új hivatalos lapja, a „Dreptatea“ mai számában feltűntet kelt cikket közöl, amelynek energikus hangja belpolitikai körökben élénk visszhangot keltett. A lap megállapítja, hogy a nemzeti parasztpártot létében veszélyeztetik azok a törvénytelen metódusok, melyeket a párttal szemben használnak. A cikk felszólítja Bratianu Jonel miniszterelnököt, hogy vegye revízió alá a nemzeti parasztpárttal szemben eddig folytatott taktikát és térjen vissza a törvényesség útjára. Elleukező esetben a nemzeti parasztpárt, annak elkerülése érdekében, hogy a törvénytelen-

ségek elleni ismételt tiltakozásai a neveltségességbe ne fuljanak, kénytelen lesz a maga existenciájának biztosítása és az államhatalom normális rendje érdekében más eszközökhöz folyamodni. A nemzeti parasztpártnak fel kell vetni a kérdést, vajon nem érkezett-e el a pillanat, hogy eddigi metódusain változtasson. Bármilyen változás, vagy meglepetés történjék — fejezi be cikkét a „Dreptatea“ — mi nem leszünk bűnösök a történelem előtt.

A homályos célszöveket tartalmazó cikk élénk diskusszió tárgyát képezi országszerte. Politikai körökben felvilágosítást várnak a nemzeti parasztpárt vezetésétől ezekre a célszövekre vonatkozólag.

Nyilatkozatok özöne a magyarországi numerusz klauzuszt eltörlése ügyében

Kállay, Gömbös, Verebely professor, Hevesi Simon, Löw Immanuel nyilatkozatai

(Budapest, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A numerusz klauzuszt enyhítéséről szóló miniszterelnöki kijelentés Budapest társadalmi és politikai körében máris élénk visszhangot ver s alkalmat ad az ügyben érdekelt különböző felfogású emberek egymástól nagyon is divergáló vélemény nyilvánítására.

Kállay Tibor volt pénzügyminiszter örömmel üdvözi a tervezetet s a kormánnytól egy új gazdaságpolitikai programot vár, amelynek realizálása révén a képzett magyarországi fiatalok ezrei helyezkedhetnek el intellektuális foglalkozási ágakban.

Természetesen — az ellenkezője lett volna meglepő — Gömbös Gyula, a hírhedt fajvédő vezér a numerusz klauzuszt eltörlése ellen nyilatkozik, sőt a hírlapíróknak adott nyilatkozatában kijelenti,

hogy a numerusz klauzuszhöz nem lehet hozzányulni s a külföldre való hivatkozást nem akceptálja.

Szerinte a Népszövetség intézze el előbb az optánssok ügyét, biztosítsa a magyar kisebbségek jogait, akkor lehet szó arról, hogy megengedjék neki a magyar belügyekbe való beleszólást.

Verebely professor még Gömböst is tullicitálja a tiltakozás hangjában s kategorikusan kijelenti, hogy

a numerusz klauzuszt még mai formájában is enyhének találja és nemhogy tágitani, hanem szükíteni kellene az egyetemre felveendő ifjuság kontingensét.

A közéleti és politikai vezetők sorában a magyarországi zsidóság reprezentánsai is megszólalnak a numerusz klauzuszt beígért enyhítésével kapcsolatban.

Löw Immanuel, a nagynevű szegedi főrabbi, főrendiházi tag, nyilatkozatában azt hangsúlyozza, hogy amíg pontosan nem ismeri a javaslat szövegét, nem nyilatkozik a kérdéssel.

Hevesi Simon főrabbi a hozzáintézett kérdésekre azt jelentette ki, hogy a magyarországi zsidóság álláspontját a készülő javaslattal kap-

csolatban csak a magyarországi zsidóság illetékes tényezőinek együttes eszmecseréje alapján lehetne körvonalozni. Mindenesetre a főrabbi nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a magyar kormány elnöke ráirányította figyelmét a visszavetésre és ellenszenvre, amelyet a numerusz klauzuszt a magyar zsidóságban kiváltott.

Nézete szerint a miniszterelnök kijelentése a valóságban többet tartalmaz, mint amennyi abból kiolvasható.

A miniszterelnök bejelentése azt sejteti, hogy a megoldás olyan lesz, amely nem csupán a magyar zsidóságot nyugtatja meg, hanem kifelé is a legjobb hatással lesz és a magyar nemzet tekintélyét, méltóságát, ősi jogérékét újra abban a tökéletes tisztaságban mutatja be, amilyennek a magyar zsidóság még a megpróbáltatások idejében is látta.

Mottó:

**Zongoravétel
bízalom dolga**

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta
fennálló

Triska I. cég

kitűnő hirneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világ-
márka vezérképviselete. — Zongorák
kaphatók hosszabb részletfizetési
feltétel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14.
Telefonszám 4-19.

Csak a Diamantstein

női konfekció üzletében, Cluj, Calea
Reg. Ferd. 25. (Főpostával szemben)
lehet beszerezni a legújabb őszi és téli

női modell kabátokat

Nagy rendőri készültség vonul fel ma este a budapesti Nemzeti Színház elé, hogy biztosítsa Szomory Dezső színművének zavartalan előadását

A belügyminiszter felhatalmazást adott a karhatalom igénybevételére. Hevesi Sándor igazgató állását kötötte a darab előadásához

(Budapest, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapest művészkörében s színházjáró publikumában nagy izgalommal tekintenek a Magyar Nemzeti Színház ma esti előadására, amelynek keretében Szomory Dezsőnek, a nagytehetségű zsidó írónak „Nagyasszony” című drámája kerül előadásra.

Tudvalevő, hogy a fajvédők Klebelsberg kultuszminisztert, Szeitovszky belügyminisztert és magát Hevesi Sándort, a budapesti Nemzeti Színház igazgatóját is valósággal terrorizálni igyekeztek, hogy vétesse le Szomory Dezső darabját a Nemzeti Színház műsoráról, mert a fajvédők nem tűrik el, hogy a Magyar Nemzeti Színház színpadán zsidó írók művét előadják. Kijelentették a fajvédők, hogy a darab előadását még botrány árán is megakadályozzák.

Klebelsberg kultuszminiszter és Szeitovszky belügyminiszter, miután Hevesi Sándor állását kötötte a darab előadásához, kijelentették, hogy

a maguk részéről teljesen szabad folyást engednek Hevesi Sándor akarata érvényesülésének, sőt a tőlük telhető eszközökkel támogatják a darab zavartalan előadásának lehetőségét.

Hevesi Sándor, nem rettenve vissza a fenyegetésektől — ma, péntek estére műsorra tűzte a darab előadását. A Budapesti megjelenő mai déli lapok a fajvédők hangulatáról ítéltve, azt írják, hogy a mai előadás a botrány elkerülése lehetetlennek látszik. A budapesti rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, hogy az előadás rendjét megővje. Egyidejűleg az egyetemi ifjúság vezetői felhívást adtak ki, amelyben arra kéri az ifjúságot, hogy tartózkodjanak mindennemű botrány inszenázásától. Szeitovszky belügyminiszter elrendelte, hogy a rendőrség a botrány kitörése esetén a szükséghez mérten, karhatalmat alkalmazzon. Egyébként a kultuszminiszter minden, a darab előadásával kapcsolatos felelősséget Hevesi Sándor igazgatóra hárított át.

Ausztria belép az antibolsevista frontba, de Bécs városa anyagi garanciát vállal a szovjetéért

(Bécs, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi lapok a minap felhivatalos közlés alapján hírül adták, hogy az osztrák kormánynak sikerült biztosítania az új kölcsönt, amelyet Ausztria ez alkalommal Londonban fog felvenni. Értesülésünk szerint az osztrák kölcsönt a Bodenkreditanstalt, illetőleg Sieghart elnök közvetítette és elhelyezését a Schröderbankház vállalta magára. Az angol kormány eleinte hallani sem akart arról, hogy Ausztria a londoni pénzpiacon kölcsönt vegyen fel és Normann, a Bank of England kormányzója kijelentette, hogy ha az osztrák kormánynak pénzre van szüksége, úgy ezen szükségletét fedezze a belföldi pénzpiacon. A július 15-iki véres bécsi események azonban megváltoztatták az angol kormány állásfoglalását. Seipel kancellár érelyes szembeszállása a forradalmárokkal meggyőzte az angol kormányt annak szükségességéről, hogy Ausztriában meg kell erősíteni a polgárság, illetőleg a polgári kormány pozícióját. Az új kölcsön engedélyezése az angol kormány részéről tehát tulajdonképpen az osztrák kormány érelyes és sikeres magatartásának honorálása.

A kölcsön engedélyezésével egyidejűleg azonban az angol kormány bizonyos újabb politikai feltételeket is szabott, amelyek Ausztriának az oroszellenes, antibolsevista frontba való bevonását célozzák. Az osztrák kormány a szociáldemokrata ellenzékre való tekintettel eddig türtöztette azt, hogy a moszkvai szovjet. Bécsben valóságos forradalmi központot tartson fenn.

Július 15-e után Seipel kancellár ráeszmélt arra, hogy ez az erélytelenség Ausztriára is katasztrofális következményekkel járhat és igen sok bolsevik agitátort áttett a határon. Az új kölcsön következményeként az osztrák kormány még messzeemenő lépésekre készülődik. Ausztria moszkvai nagykövete eddig egy Pohl nevű volt szociáldemokrata újságíró volt. Pohl még a Renner-féle szocialista kormány küldötte Moszkvába, azonban a polgári kormányok is meghagyták állásában avval a megfontolással, hogy célszerű, ha Moszkvában egy szociáldemokrata diplomata képviseli Ausztriát. Az új kurzus első lépéseként Seipel kancellár a napokban visszahívta Pohl követet Moszkvából és diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Pohl már nem is tér vissza állomáshelyére, mivel Ausztria a moszkvai követség élére hivatásos diplomatát fog állítani.

Ugyanez, amikor az osztrák kormány ilyen módon alapos revízió alá vette eddigi orosz politikáját, Bécs városa, illetőleg annak szociáldemokrata vezetősége és többsége elhatározta, hogy az Oroszországba eszközözlendő szállításokért teljes anyagi garanciát vállal, illetőleg abban az esetben, ha a szovjet nem teljesítené a fizetési kötelezettségeit, úgy Bécs városa fizeti meg az osztrák szállítóknak a moszkvai kormány adósságait. Ez a garanciavállalat az exportfejlesztés ügye alatt történt, azonban kétségkívül politikai okai is vannak, Bécs városa ilyen módon akarja gyengíteni az új osztrák kurzus hatását.

TUNGSRAM
RÁDIOCSŐ

A LEGTÖKÉLETESEBB!

**Butor-
árleszállításra**

határoztuk el magunkat, hogy üzemmink munkáit foglalkoztathassuk, ha tehát **Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann** **pianinót, zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg **Székely és Rétí** **butorgyár rt.**

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Hogy megismertessem kölnivizeim minőségét és illatát, különféle illatokat permetezek ki kirakatomból naponként d. e. 11—12-ig és délután 6—7-ig. 1 liter kölnivíz 200 lei.

2 és 22-én
ORIGAN illattal
permetezek

Rózsza M. Royal drogeria
M. Cluj, Főter 26.

Minden gazdasági
szakkönyv, irodalmi, ifjúsági könyvek
LEPAGE-nál Kolozsvár
Kérjen jegyzékeket

Rosenfeld Jenő gyapotosztálya
Târgu-Mureş.
mindenféle gyapot és színes fejtő
állandóan raktáron. **Értékesítés csak nagyban**

Megjelent a LEPAGE 1928. évi ügyvédi
határidőnapló
20x25 cm. alak, fementes finom papíron, félvászon kötésben, bővített tartalommal. — A teljes ügyvédi névtégyszék, díjszabás, bírósági területi beosztás stb. — Azonnali rendelésnél utánvétellel 480 lei.
Még ma rendelje meg LEPAGE-nál - CLUJ

KÉRJEN MINDENÜTT CSAK **CARMOLIT**

Poliozma, reumatizmus, neuralgia és fájós ellen
a legjobb háztartás
FŐLEPÁRT BUCAREST, STR. ENĂCHITA VĂCĂRESCU 5

URANIA MOZGÓ
El ne felejtse megnézni
Harrold Lloyd közkedvelt komikust
Ő és szerelmei
nagyszerű 6 felvonásos vígjátékban. 2 órai nevetés

ZSIDÓ SZEMLE

Dr. Weizmann eredményes tárgyalásai lord Plummerrel

Dr. Weizmann Chaim, a cionista világszervezet elnöke, aki — mint jelentettük — a zsidó nagyünnepeket Tel-Avivban lakó édesanyjánál töltötte el, a sátorosünnep utolsó napjaira Jeruzsálembe utazott, ahol hosszabb megbeszélést folytatott lord Plumer főkománnyal. Több európai nagy lakó jeruzsálemi tudósítójáról a találkozóról azt jelenti, hogy Weizmannnak sikerült lord Plumerrel keresztülvinnie a siriai kereskedelmi szerződés megváltoztatását, amelynek egyes vámrendelkezései súlyos veszedelemmel jelentettek a palesztinai zsidó iparra. Különösen a palesztinai textilipart sújtotta érzékenyen ez a teljesen indokolatlan vámszerződés. A jelentések szerint dr. Weizmannnak további tárgyalásai során sikerült elérnie azt is, hogy a zsidók létszámai a palesztinai államrendőrségben és határőrségekben jelentősen felemelkedjenek, továbbá, hogy a kormány hatályon kívül helyezzen bizonyos bevándorlási korlátozásokat.

Ezek a jelentések hivatalosan még nem nyertek megerősítést. Amennyiben megfélemlenek a tényeknek, úgy Weizmann lord Plummerrel folytatott tárgyalásait a cionista politika jelentős sikerének lehet tekinteni.

November 1-én bevezetik az új palesztinai pénzgétséget

A palesztinai „Official Gazette” hivatalos jelentése szerint az új palesztinai pénznem november elsején kerül forgalomba. Palesztinában eddig tudvalevőleg az egyiptomi font volt a törvényes fizetési eszköz. A hivatalos lapnak ugyanez a száma részletes utasításokat is közöl, hogy az egyiptomi, mint a régi ottomán pénznemnek bevételezésére vonatkozólag. Az új palesztinai pénznem árfolyama az angol font sterlinggel lesz egyenlő. Valamennyi bankjegy és ércpénz angol, héber és arab felírással lesz ellátva.

Oscar Wassermann Palesztinában

Oscar Wassermann, a Deutsche Bank igazgatója a közeli napokban hosszabb tartózkodásra Palesztinába utazik. Wassermann Palesztinában előreláthatólag tanácskoznia fog Weizmannnal. Tudvalevő, hogy Wassermann a németországi Keren Hajjeszód egyik megalapítója és elnöke, valamint tagja a német Jewish Agency bizottságnak.

A Balfour-deklaráció tizedik évfordulója

A londoni Anglo-Palestine Club november 10-ikén nagyszabású bankettet rendez a Balfour-deklaráció tizedik évfordulójának megünneplésére. Ez év november 2-ikán lesz ugyanis tíz esztendeje annak, hogy lord Balfour történelmi váltólevelét megírta Rothschild bárónak, amelyben az angol kormány nevében kötelezettséget vállalt a palesztinai zsidó nemzeti otthon megeremtésére. A londoni banketten, amelyen James de Rothschild fog elnökölni, maga Balfour lord fogja tartani az ünnepi beszédet.

A palesztinai idegenforgalom

A jeruzsálemi „Comercial Bulletin” október elseji száma szerint július hó folyamán 5718 turista és 2517 visszatérő lakos érkezett Palesztinába. Ebben a számban nem főgaltattak benne a bevándorlók.

A héber egyetemről

Professzor Mann, a cincinnati egyetem történelemtanára, a „Haarez” jelentése szerint Jeruzsálembe érkezett. A kiváló tudós a következő szemeszterben történelmi előadásokat fog tartani a héber egyetem filozófiai fakultásán.

A népszövetségi mandátumbizottság 12. ülészaka

A Népszövetség permanens mandátumbizottságának 12-ik ülészaka október 24-én nyílik meg Genfben. A bizottság tárgyalni fogja a különböző mandatárius kormányok évi jelentéseit, valamint a mandatárius területek lakóinak petícióit és panaszait. Ezek között napi-

rendre kerülnek a palesztinai zsidóság sérelmei is.

Helyreállott a béke az osztrák cionista szervezetben

Az osztrák cionista szervezetben tudvalevőleg már hosszabb idő óta belső egyenetlenségek dultak, amelynek eredményeképpen dr. Goldhammer, a szervezet elnöke benyújtotta lemondását. Bécsi jelentések szerint a bevezetett egyeztetési tárgyalások során sikerült a vitázó csoportok közötti differenciákat elsimítani, aminek folytán dr. Goldhammer visszavonta lemondását. Az osztrák cionisták remélik, hogy

Condescu anyósa öngyilkosságot kísérelt meg azzal a morfiúmmal, amit morfinizmusban elpusztult fia felejtett a házban

(Cluj-Kolozsvár, október 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napi események újra felszínre vetettek egy olyan nevet, amellyel a múlt évben a kolozsvári, valamint az ország összes lapjai heteken keresztül foglalkoztak.

A hírhedt Condescunak anyósa, B. L.-né tegnap délután öt órakor öngyilkosságot követett el és pedig azzal a morfiúmmal, amely morfinista vejétől maradt meg.

Még a múlt esztendőben Condescut több milliós sikkasztása miatt súlyosan elítélték. Az állandó izgalom felőrölte a sikkasztó tisztviselő idegeit és hogy idegességét csillapítsa, morfiúminjekciókat kezdett venni. A morfiúm szenvedélyévé vált és idővel az örültsg jelei kezdtek mutatkozni rajta. Később az orvosok tanácsára hozzátartozói a tábolydába vitték.

A morfiúm szevedélye a tébolydában még nagyobb mértékben győrtörte és ennek következtében szervezete teljesen megrongálódott. Tüdővést kapott és rövid időn belül meghalt.

A Condescu-család tragédiája ezzel a halál-essettel még nem fejeződött be.

Condescu fiatal feleségéről a gazdag rokonok

SELECT-MOZGO

Ramon Navarro Ben Hur világhírű főszereplője

Ben Ali

legújabb filmében.

Monopol Concordia

a létrejött megegyezés bázisát fogja képezni a jövő produktív munkájának. Az osztrák cionista szervezet egyébként november 12-ikén tartja meg országos konferenciáját Bécsben.

nem akartak többé tudni, Condescuné erre anyjához költözött, aki maga is nagy nyomorral küzdött.

A nyomor napról-napra tarthatatlanabbá tette helyzetüket. A drága butorok és holmik sorra a zálogházba kerültek. Condescuné állásba ment, hogy el tudja tartani magát és anyját. Egy nap bekövetkezett az, amitől annyira rettegtek: Condescuné felmondották az állását és a kis család a legsötétebb nyomorba került.

B. L.-né, Condescu anyósa számára, ugy-látszik, tegnap telt be a keserűség pohara. Tegnap délután öt órakor, mialatt leánya állás után nézett, a vejétől megmaradt morfiúmos fiolát kiitta.

Egy és fél órában keresztül agonizált a szűk és sötét szobában, amelynek falairól a rideg nyomor tekint a belépőre, s amikor lánya hazaérkezett, már alig lélegzett.

A fiatal asszony kétségbeesve rohant orvosért. Az A. R. belgyógyász kétórái élesztgetési kísérletei után az öngyilkos B. L.-né magához tért. Első szavai ezek voltak: Miért nem hagyatkoztam meghalni.

— Életfogytiglani fegyházra ítélték egy hitvesgyilkos asszonyt. Kassáról jelentik: A kassai esküdtársak ma ítélték meg Moszkál János és társai büntnyégében. Moszkál János és öccse György, anyjuk, Moszkál Györgyné felbujtására 1922 októberében Nagymihályban meggyilkolták apjukat, id. Moszkál Györgyöt. A gyilkosság elkövetése után feljelentést tettek a csendőrségen, hogy az apjuk eltűnt. A csendőrség soká kereszte az állítólag eltűnt idősebb Moszkált, azonban nem tudott nyomára akadni. A faluban végre suttogni kezdtek, hogy Moszkál Györgyöt a családja eltette láb alól. A csendőrség ebben az irányban folytatta a nyomozást és ez év februárjában letartóztatta a vádlottakat. Hosszas vallatás után Moszkál János bevallotta, hogy atyját édesanyja felbujtására az öccse, György megfojtotta, illetőleg agyonverte. A halottat azután elásták a szérűskertben, a pajtájuk mellett. A hatóságok a meggyilkolt holttestét itt meg is találták. Moszkál Györgyné a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a férje részeges ember volt, akivel senki sem tudott békében megférni. A bíróság Moszkál Györgynét életfogytiglani, Moszkál Jánost tizenötévi fegyházra és Moszkál Györgyöt négyévi börtönre ítélte.

Kutyás gramofon LEPAGE-nál

Kérjen jegyzéket

Egy ruhára való

bársony 270

minden színben Lei

— **zabó Jenő divataruházában - Cluj**

Megérkeztek a legújabb divatu őszi és téli angol szövetyudonságok és a

legutányosabb árakért

elbnyös feltételek mellett, divatlap szerinti ruhák készülnek

HERKOVITS JENŐ

uriszabónál, Cluj, Str. Iuliu M. és Vlahuta sarok — (v. Szentegyház-u. és Bólyai-u. sarok)

Világmarkás zongorák

engros árban részletre is, — 5 évi jótállással

Sternberg -- Oradea

Regele Ferdinánd 14.

Könyvkötők!

Prima és olcsó **angol vászon** óriási választékban LEPAGE-nál

Meférkezett a friss bántái **tollu és pihe**

a „RECORD” paplan áruházba, Strada Vlahuta (Bólyai-u.) — Ugyanott paplan, matrac és fehérnemű kapható.

Eltűnt egy fiatal 17 éves leány

arcáról a csunya éktelen szeplő, májfolt ránc és bibires, miután a Dr. Bíró féle Havasi gyópár Krém, szappant és mosdó vizet használta. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában.

Ki gyermekét szereti, valódi **Höfer** hintőport, krémet, szappant használ

HIREK

Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánsegi...
dóság napilapja.

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Szerkesztő: Marton Ernő.
Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szida: Bőrszit

5688. Tisri 26.

1927. okt. 22.

Dr. Fildermann nyilatkozata

Felkértünk a következő sorok közlésére:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Értesültem arról, hogy az erdélyi magyarnyelvű sajtó foglalkozott a zsidó hitközségek organizációjának a kérdésével, amelynek nekem olyan intenciókat tulajdonítottak, amelyeket soha nem valottam. Miért is tisztelettel kérem alábbi nyilatkozatomnak b. lapjában való közzétételét.

1. Az az állítás, hogy egységesíteni akarom az összes hitközségeket, hamis. Állítottam és állítom, hogy respektálni kell az összes hitközségeket abban a formában, amelyben vannak.

2. Az az állítás, hogy meg akarom szüntetni az ortodox hitközségek autonómiáját s azokat a neologokkal egységesíteni szándéksom, époly hamis, mint az első állítás.

3. Az az állítás, hogy a zsidó vallás ügyeit egy központi szervezet fogja intézni Bukarestből, teljesen légbőlkapott.

Bukarest, 1927. október 20-án.

Dr. W. Fildermann

kamarai képviselő,

az U. E. R. központjának elnöke.

Ehhez a nyilatkozathoz egyelőre nincs hozzátenni való. Miként legutóbbi cikkünk bevezetésében közöltük, a javaslat hiteles szövege mindeddig nem került nyilvánosságra. Míg ez meg nem történik, végső álláspontunkat nem is formulázhatjuk meg.

— József Ferencz főherceget egy szovjet-kiküldött Oroszországba invitálta. Budapestről jelentik: A lyoni fűrdő-kongresszusról Budapestre visszatért József Ferencz főherceg érdekes epizódokat beszél el ottani élményeiről. Elmondotta, hogy az egyik szovjet-kiküldött meginvitálta, hogy járja végig a szovjetországi fűrdőket és győződjön meg róla, hogy azok milyen fejlettek. A főherceg a meghívást azzal hárította el magától, hogy egyelőre nem óhajt Oroszországba menni.

— Terjed a gyermekparalízis az Egyesült Államokban. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban a gyermekparalízis egyre jobban terjed. A járvány terjedésének megakadályozása végett Kaliforniában bezártak valamennyi iskolát. Aredia városban tegnap kilencen haltak meg a gyermekparalízis következtében.

— A litván hatóságok elzárták a lengyel határt. Berlinből jelentik: Vilnából érkező hírek szerint a litván hatóságok végig elzárták a lengyel határszél és megtöltötték a határ átlépését.

— Nagy áradások Amerikában. Newyorkból jelentik: Pennsylvániában a harriburgi antracitbányákat árvíz öntötte el. A kár egymillió dollárnál többre rug. Három bányász belefulladt az áradásba, 10 ezer munkás kenyér nélkül maradt. Mexikóból szintén nagy áradásokat jelentenek. Villahermosában az árvíz az épületek második emeletét is eléri.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER** ALBERT butoráruházát: Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt

— Pénzhamisítók garázdálkodnak Magyarországon és Olaszországban. Szegedről jelentik: A nemrég forgalomba került hamis 50 pengősekbl harmadikát a csendőrség megaltálta. A hamis pénzeket, előállító gépeket kutatják. Milanóban, Piacenzában és Bergamóban több pénzhamisítót tartóztattak le, akik új 10 lírás ércpénzeket hamisítottak. A hamisítványokból csupán Civigalóban 3500 darabot foglaltak le.

— Új cirkálókat épített az Unió. Washingtonból jelentik: Coolidge elnök hozzájárulását adta a tengerészeti minisztérium azon javaslatához, hogy az Unió a következő öt évben 12 darab 10 ezer tonnás cirkálót építtessen. Ezzel az amerikai cirkálóflotta eléri az angol flotta cirkálójának számát. Ezenkívül a hadügyminiszter 146 katonai repülőgép s 48 torpedóhajóra alkalmas hidroplán építésére is engedélyt kért.

— Eljegyzés. Sámson Eszti Cluj és Tejovits Jenő Sulemed, jegyesek.

Blau Katókat Halmen eljegyezte Katz Salamon Cluj (Simleul-Silvaniei). Minden külön értesítés helyett.

— Meggyilkolták egy calabiai város rendőrfőnökét. Rómából jelentik: Calimera calabiai városka rendőrfőnökét hétfőn ismeretlen tettesek az uccán agyonlőtték. A rendőrfőnök az utóbbi időben élénk részt vett a calabiai rablóbandák ellen folytatott hadjáratban és azt hiszik, hogy a gyilkosság bosszu műve. A gyilkossággal kapcsolatban hat embert letartóztattak.

— Mezőgazdasági munkás lett az abonyi majomember. Budapestről jelentik: Acsai Sándor, az ismert abonyi majomembert tegnap kiengették az angyalföldi tébolydából, miután lelkiismeretes orvosi kezeléssel teljesen visszanyerte emberi mivoltát. Megtanult beszélni és evőszközöket használni. Acsai Sándor apja hazavitte Aboynba, ahol hasznavehető mezőgazdasági munkás lett belőle.

Heut ist die Käte...

Szenzációs sláger! A „Maier” szerzőjének új műve. Minden cigány nyuzza. — Kottája 36 lei, mindenütt kapható

* Sirkőavatás. Néhai Landesmann Józsefné sirkőavatása f. hó 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz megtartva a tordai-uti ortodox nyomatetőben, melyre a rokonok és jóismerősök meghívattak. A Landesmann család.

* Nerva szanatórium Cluj modern, 70 betegágygal berendezve, a legszakosítottabb gyógykezelésre felvez ideg- és más betegségben szenvedőket. Diagnostikai (betegségmegállapító) állomás. Ugyanott vizsgyógyintézet.

Önnek az a fontos,

hogy megtakarítsa a kottaszükségletének beszerzésénél! Bárhol hirdetett kottát az ország legnagyobb szaküzlete, Moravetz, Timisoara, a legolcsóbban szállít. Jegyzékek ingyen

* Dr. Radnay Fényes tánciskolában, a román zenekonzervatórium koncerttermében (Királyutca 14.) a kolonok megkezdődtek. Beiratkozókat állandóan felvesznek. Minden szombaton este koszoru. Lakás Szentgyörgy-ter 2.

SELECT-MOZGÓ
RAMON NAVARO Ben Hur világhírű főszereplője

BENALI

legújabb filmében.

Monopol Concordia

— Kigyuladt a zágrábi művészakadémia. Zágrábból jelentik: A zágrábi művészakadémia tegnap kigyuladt. Több helyiség leégett, köztük Croics tanár műterme egészen elhamvadt. A kár félmillió dinárra rug.

Megfiatalítja

arcát, ha ösziűlő haját valódi „Amerikai hajfesték”-kel eredeti színűvé változtatja. Nem piszkít! Nem kopik le! Ára utasítással 60 lei. Mindenütt kapható. — Főlerakat: CSÁSZÁR patika, Targu-Mures.

— Hetvenkét nő teljesít tisztí szolgálót a szovjet-hadseregben. Moszkvából jelentik: Az orosz szovjethadseregben ezidőszent 72 nő tölt be tisztí hivatást. A női tisztek közül egyesek magasabb csapatparancsnokságnál kaptak beosztást.

— Csöbe ment az „En Csillag Anna” hajnövesztőszerszár árusítója. Berlinből jelentik: A bubi- és az eton-frizura elterjedése, úgy látzik, végleg megszüntette a hajnövesztőszerszár konjunkturáját, mert amint Berlinből jelentik, az „En Csillag Anna” nevű hajnövesztőszerszár-árusító cég csödbe került. Tempora mutantur...

— Lopott, hogy visszaszerezze férjét. A becskereki rendőrségen Brankovác Gyokó, a becskereki Abbázia-fűrdő tulajdonosa feljelentést tett, hogy lakásából és a fűrdőből ismeretlen tettes különböző tárgyakat lopott el. A rendőrség nyomozást indított és megállapította, hogy a lopásokat Berkov Ljubinka, a fűrdő egyik alkalmazottja követte el. Az asszonyt, akit letartóztattak — beismerte, hogy a lopásokat ő követte el s a lopott holmikat Mirkov Jozefin kártyavetőnőnek adta, akinél ezeket a tárgyakat meg is találták. A tolvaj asszony elmondotta, hogy férje, néhány hónappal ezelőtt elhagyta, mire ő felkereste a jősnőt, aki megjövendölte, hogy férje hamarosan vissza fog térni és ugyanakkor rábeszélte, hogy a siker érdekében lopja meg a gazdáját. A kártyavető asszony kihallgatása alkalmával azt mondotta, hogy ajándékba kap a tárgyakat. A nyomozást folytatják.

URANIA-MOZGO

El ne felejtse megnézni

Harrold Lloyd közkedvelt komikust

Ő és szerelmei

nagyszerű 6 felvonásos vígjátékban. 2 órai nevetés

Cipészkelehek alkalmi elárusítása

A Winkler Testvérek Rt. csődtömegéhez tartozó leltári tárgyak f. hó 24-én és 25-én d. u. 3 órai kezdettel nyilvános árverésen a Cal. Regele Ferdinand 35 sz. a. üzlethelyiségben eladtnak.

Dr. Jean Tripa,
csődtömeggondnok

Columbia gramofon és lemezek

Révész Ernő, -- Targu-Mures

Szőrmeáru

és szűcs munkák legelőnyösebben csak a **Nagy József** szőrmeáru szalonjában szerezhető be. Főter 10. az udvarban

Lei 2500

Ez az összeg, amelyért már egy elsőrangú gramofont vásárolhat!

Lei 400 egy teljesen felszerelt hegedű!

BOROS papirkereskedés, CLUJ

Hirdessen az Új Keletben

Legujabb legolcsóbb és legjobb a **Hygienia** kelmefestő és vegytisztító üzeme Str. Cotița 1.

Közgazdaság

Románia demarsra készül az osztrák-magyar lizsikartell ügyében

Legközelebbi ülésén dönt a gazdasági bizottság az exportállatok vámjának újabb leszállításáról

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 21. Az Új Kelet tudósítója.) A kormány gazdasági bizottsága ma ülést tartott a pénzügyminisztériumban és a cukorrépatermékek kivitelét tárgyalta. A kérdés megoldását a vámtarifa revíziója utánra halasztották.

A bizottság a legközelebbi ülésén fog határozni a az élőállat transzportok ügyében, kapcsolatban az erdélyi exportvadászokkal.

Mirak miniszter ismertette ezután az osztrák-magyar malomkartellel folytatott tárgyalásokat, amelyek odairányultak, hogy tisztázzák a kartell

nek a román liszt kivitelét veszélyeztető intézkedéseit. Miután a malomkartell működése a román osztrák kereskedelmi szerződésnek a legnagyobb kedvezmény elvét biztosító klauzúlját megsérti, a bizottság felkéri a külügyminisztert, tegye meg a szükséges lépéseket a román malmok érdekeinek védelmére.

A gazdasági bizottság végül a lengyel szén tranzit forgalmáról tárgyalt, majd elhatározta, hogy az ipari vállalatok munkásaiak elbocsátására vonatkozólag jelentést kér a munkaügyi minisztériumtól.

A vámtarifa revíziója után megkezdődnek a csehszlovák-román kereskedelmi tárgyalások. Csehszlovákia gyors egymásutánban három szomszédállamával kötött kereskedelmi szerződést. Hivatalos cseh kijelentés szerint a Csehszlovákia és Románia között megkötendő kereskedelmi szerződés előzetes tárgyalásait illetően Csehszlovákia az az álláspontja, hogy előbb megvárja a román vámtarifa folyamatban lévő revíziójának befejezését, illetve a vámtarifa tervezetnek a román kormány részéről történő jóváhagyását, — ami valószínűleg november végén fog megtörténni — és csak azután indítja meg a kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalásokat. A kereskedelmi szerződés bázisa ugyanis csak a romániai új vámtarifa lehet, amely pontosan meg fogja határozni a maximális és minimális vámtételeket, amelyeket a külföldről importálandó különböző árucikkekkal szemben a román kormány a jövőben alkalmazni kíván. Mindaddig, amíg Csehszlovákia a maga részéről nem ismeri az új román vámtarifa alapelveit és tételeit, még elvi keretekben sem állapíthatja meg azt a bázist, melyen a maga részéről Romániával a kereskedelmi szerződést megkötethetnek véli. Ertesülésünk szerint egyébként még a hivatalos tárgyalások megkezdése előtt egy csehszlovák ipari és kereskedelmi küldöttség jön majd Romániába informatív tájékozódás céljából.

Vasuti fuvardíj-kedvezmény. Az alábbi erdélyi és bánáti vállalatok kapták meg a 45 százalékos fuvardíj-kedvezményt az iparpártolási törvény alapján: Stiaszy József kaptafagyára Arad, Frank Henrik Fiai pótlásvéggyár Brassó, Kernbauer, Vait & Co. malomagyára Codlea, Hercules butorgyár Pucea, Simsi & Co. borszirádkgyára Sepsiszentgyörgy, a Creditul Minier parafingyára Mezőtelekd, Temesvári Lánggyár Rt. Temesvár, Götz János buzalisztmalma Nagyterem és Nagel Károly malma Ferisani.

Nincs sok kilátás a Görög-Római Bank megmentésére. Brailából jelentik: A brailai törvényszék megerősítette Drakulis és Leventis, a Görög-Római Bank igazgatóság tagjainak letartóztatási végzését, azzal az indoklással, hogy tudomásuk volt az igazgatóság inkorrekt és a bankot rom-

lásba döntő operációjáról. A bank megmentésének kilátásai nagyon csekélyek. Görögországból, ahonnan segítséget vártak, a bank odaütött elnök igazgatója azt az értesítést küldte, hogy nem érkezik vissza, mert attól fél hogy letartóztatják. A beletek nagyobb csoportja tegnap megjelent a törvényszék elnökénél, kérve, helyezték szabadlábra a letartóztatottakat, hogy azoknak módjában legyen legalább a kisbetekek tőkeit megmenteni.

A hajózási illetékek és a Dunabizottság megszüntetését követelik a kikötői érdekeltségek. Bukarestből jelentik: Pénteken ül össze Galacban az európai Dunabizottság őszi ülészaka Constantin megválasztott miniszter elnökletével. Napirenden a Duna-torkolat hajózási illetékei szerepelnek. Tegnap este a galaci Kereskedelmi és Iparkamarában az összes dunai kikötők iparkamarái ak képviselői konferenciát tartottak és memorandumot készítettek, amely követeli a Dunabizottság-felosztását és a túlzott hajózási illetékek megszüntetését.

Párisban már folynak a tárgyalások a régi osztrák-magyar járadékpapírok beváltásáról. Párisból jelentik: Tegnap ült össze Párisban a jóvátételi bizottság, hogy a külföldi tulajdonban levő osztrák-magyar háborúelőtti életjáradékkötvények, a magyar aranykölsönkötvények és az 1910. évi 4 százalékos járadékpapírok törlesztési értékét megállapítsa és a kötelezettségeket az egyes utódállamok között felossza. Az ezen értékpapírok likvidálására alakult párisi Caisse Commune-központár a járadékok amortizálását sürgeti, mert szerinte semmi értelme nincs annak, hogy a régi osztrák papírokat örökérvényűeknek hagyják, ha maga az osztrák állam már nem létezik. Ebben a kérdésben az angol hitelezők, akik nagyobb kötvénymennyiség birtokában vannak, elvi hozzájárulásuk mellett azt a feltételt kötötték ki, hogy a járadékpapírok beváltási kulcsát lépcsőzetesen állapítsák meg, vagyis a később beváltásra kerülő papírok tulajdonosai ennek megfelelően magasabb ellenértéket kapjanak. Az adósoktól azt követelik az angolok, hogy azok kötelezettségét szigorúan megszabják. Az ilyen tartozások teljes törlesztéséig a kamat-

szolgáltatásokat és törlesztéseket továbbra is a Caisse Commune fogja ellátni. Az utódállamokat ezeken a tanácskozásokon, amelyek a 24-én kezdődő tulajdonképeni konferencia előkészítését képezik, Brabenc csehszlovák jóvátételi delegátus képviseli.

A bérmentes vasúti küldemények kincstári illetéke. Az államvasutak vezérigazgatója intézkedett, hogy a bérmentesítési bélyegekkel feladott csomagoknál a feladónak átadásra kerülő B-szelvényre csak akkor kell 2 lejcs okmánybélyeget ragasztani, ha a bérmentesítési összeg a 100 lejti eléri, vagy meghaladja. Ezzel szemben az A-szelvényre minden egyes esetben 5 lej okmány és 25 bani statisztikai bélyeg jár. A hírlapok és tankönyveknél semmilyen bélyeget nem kell ragasztani a bérmentességi ragcdula egyik szelvényére sem.

Mindenütt kaphatók:

és
Hephules dupla malta
!
kolozsvári
sörkülönlegességek!
URSUS-CZELL sörfőzde,
Kolozsvár (Monostor)

Hapag
1928.
évi világkörütrja a
„Resolute“

3 csaváros luxuszgőzessel 140 nap alatt a föld körül (1928 január 7-től május 26-ig) 60.000 km.

Europa, Afrika
Azsia, Amerika
30 különféle országába.
Felvilágosítást és prospektust készséggel ad
Hamburg—Amerika Linie S. A. R.

Igazgatóság:
L. H. LAZAROVITZ
Bucuresti, Calea Grivitei 183.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 69.

Prima tűzifát

legutányosabban házhoz szállít FISCHER
fatelep, Cluj, Str. G. Enescu 15. (Gyufagyár-u.)
Telefon 1300 Telefon 1300

Detar Isr. Cultusgemeinde

Konkurs

In der Detaer Israelitischen Cultusgemeinde ist die Stelle eines Kantor, Schochet, Ubedek, Wehore — der zugleich den Religionsunterricht leisten kann, zu besetzen.

Bewerber die über schöne Stimmittel verfügen und den Nachweis erbringen können, dass selbe in gleicher Eigenschaft in anderen Gemeinden fungierten, mögen Ihre Offerte einsenden.

Gehalt nach Übereinkommen nebst freier Wohnung, Beleuchtung und ein Joch Gartenbenützung. Bewerber mit kleiner Familie und nicht über 45 Jahr sind erwünscht.

Nur Berufenen werden die Reisespesen vergütet und den Akzeptierten die übersiedlungskosten.

Die Stelle ist sofort zu besetzen.

Detar, am 9. Oktober 1927.

Das Präsidium

Tőzsde

A piac lanyha, üzletlenn.

Egyesült Közgazdasági és Lejzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 október 21 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york	
		nyitás	zárlat							
Zürich ...	3115—3120	—	—	491 ¹ / ₄	3119	11027	13664	65120	1929	
Newyork ...	16075—16125	51845	51835	2547	162	57165	70820	3375	—	
London ...	786—787	2525 ¹ / ₂	2525 ³ / ₄	12410	787	27852	345110	16446	48725	
Páris	635—640	2036	2035 ¹ / ₂	—	635	2245	2781	13267	39275	
Milano	885—890	2835	2834	139 ¹ / ₄	885	3125	38725	18462	547	
Prága	478—480	1536 ¹ / ₂	1536 ¹ / ₂	—	480	1694	2098 ¹ / ₂	—	296 ¹ / ₂	
Budapest ...	2820—2830	9065	9065	—	2835	—	12388	59037	—	
Belgrád	—	913	913	—	283	1007	12476	5943	175	
Bukarest ...	—	323	323	1590	—	356 ¹ / ₂	44062	2106 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂	
Varsó	—	5810	58 ¹ / ₈	—	1820	6410	7941	37830	—	
Bécs	2270—2280	7317	7317 ¹ / ₂	—	2283	806750	—	47652	—	
Berlin	3850—3860	12380	12377	—	3868	13652	16914	80562	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 323, Páris 1590, Budapest 356¹/₂, Bécs 44062, Prága 2106¹/₂.

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 323, Páris 1590, Budapest 356¹/₂, Bécs 44062, Prága 2106¹/₂.

Szerkesztői üzenetek

S. 10.000
= Lei 250.000.—
a 62125 sz. sorsjegyre
és még számtalan nagy
nyeremény

Ludwig Friedmann
Wien, I. Salzgies 12/11.

Hirdessen az Új Keletben

Négy középiskolát végzett urileány a román nyelvet birja, gépirásban perfekt, állást keres. Szíves ajánlatokat „Ügyes” jeligére a kiadóba kér.

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10.